

DOM IN SVET.

Zabavi in pouku.

Izhaja po jedenkrat na mesec.

Štev. 7.

V Ljubljani, 20. julija 1888.

Leto I.

TRIJE SVETNIKI.

Mogočno vrh skalovja Korinski grad je stal,
Nobenega sovraga, napada ni se bal.
Nekoč pa v grad ta kmetič iz Suhe Krajne gre,
V očeh blesté mu sólze, noge se mu šibé;
Nebesom milo toži uboštvo in skrbi,
Od svetega Antona si prosi pomoči.
Ko siromak toguje in joče se glasno,
Menih pristopi k njemu, pozdravi ga takó:
»O kmetič, kakšna žalost li stiska ti srcé,
Kaj v grad s trepetom gledaš, kaj liješ tu solzé?«
»Čestiti mož meniški«, na to mu kmet velí,
»Kako bi solz ne točil, ko tré me sto skrbi:
Vzel Bog je ženo k sebi, zdaj sem ubožec sam,
Oh, sam pri otročičih, sedmero jih imam.
Od zore do večera sem kopal in oral,
Da Bog družini, meni potrebni kruh je dal;
Dajal sem desetino, dovolj doslužil tlak,
Pa tega ni zapisal umrli mi graščak.
In sin njegov me térjal, mi žitnice pomel,
Pa ni mu dosti bilo, še kravo je odvel.
Zdaj joče deca mlada in prosi me jedi,
A kje jemal bi oče, ko sam gladú medli!
Zato grem v grad, če ima gospod še kaj srcá,
Da meni, deci moji za zimo kruha dá.«
Menih pristopi predenj, prijazno govori:
»Za mano brzo stopi, kar hočeš, se zgodi!«

Pod lipo senčno v dvoru se vitezi glasé
In v gibkih plesih urno z dekleti se vrté;
Gospodovo zaroko danès proslavljajo
In ženinu, nevesti glasno nazdravljajo.
Odpró se duri; tujca dva vstopita na dvor:
Menih in kmetič gresta navprek pred gostov zbor.
Hruš hipoma potihne in vsi osupli zró,
Češ, kaj menih gospodu, kaj kmet povedal bo?

Menihove besede na dvoru zagrmé,
 Da družbo pot oblije, jej lica prebledé:
 »V veselji, vitez kruti, svoj praznik ti slaviš,
 A kmetiča v potrebi umirati pustiš;
 Le urno vzemi bukve, določno piši v nje,
 Da že očetu plačal ta kmet je vse dolgé;
 Povrni žito, kravo, katero si mu vzel,
 Na dan zaroke tvoje naj bode kmet vesel!«
 Razjarjen vitez mladi, škrtaje zarohni,
 Nad kmetom in menihom srdito zareži:
 »Kdo vaju je poklical veselje nam kalit;
 Kaj dosla sta, siroti, pred mene se jezit?
 Le brzo ven iz dvora, sicer še kaj storim
 In vaju malo v ječi za drznost pokorim.«
 Menih odstopi malo, udari tla z nogó,
 In tla pred njim v potresu široko se odpró. —
 Iz brezdna švigne plamen, navzgor se dim valí,
 Glej, starega graščaka v plamenu škrat drži; —
 In sinu vsklikne oče, boleстно in ječé:
 »Oj, sin, le piši, piši, kmet plačal je dolgé!«
 Menih na mestu zopet udari tla z nogó,
 Z graščakom škrat izgine, za njim se tla zapró.
 Pod lipo svatom zbranim, preplašenim strahú,
 Menih pokaže kmeta ter zgine iz gradú.

Ko grad vrh skal že sedma objemlje spet pomlad,
 Po stezi ozki stopa duhovnik gori v grad.
 Kaj tod je vse pokojno, da čuti ni glasú,
 Ko včasih tukaj bilo ni noč ne dan mirú?
 In cerkvice tam nova pod skalo, glej, stoji,
 In v cerkvi pobožno dvojica žen kleči.
 Gospa je siva prva, posestnica gradú,
 A druga zaročenka je njenega sinú.
 Nevesto pustil, mater je sin in šel od tod,
 Ko komaj je zaroke začel slaviti god.
 Če oče v bolečinah na vekov vek trpi,
 Naj sin potem v veselju na svetu tu živi?
 Deviški stan nevesti in sebi je izbral
 In cerkvico je velel postaviti tik skal.
 In zdaj prihaja mašnik, v kapelo sveto gre, —
 In tu se mati mila, nevesta, sin dobé.
 In vsako jutro v zori v svetišču tik pečin
 S sinaho mati moli, a mašo bere sin. —

Danés pa vrh Korinskih štrlečih sta pečin —
 Obraslih z gostim mahom — dva kupa razvalin;
 Od cerkvice pod skalo pol stolpa še stoji,
 A v rakvi troje trupel pod kamenjem leži.
 Ko rod izmrè po zemlji, ki ima njih ime,
 Ko kameni se stolpni razspó in razdrobé,
 Takrat pa te mrličee svetnikom proglasé,
 Ki gori v razvalinah Korinskih mirno spé.

A. H.

